

Fryslân

Kringnieuws

september 2024

In dit nummer onder andere:

- * Bericht van de voorzitter***
- * Bericht van de penningmeester***
- * Kindermiddag 5 oktober 2023 en 14 april 2024***
- * Een geweldig geologisch weekend***
- * Gerard de Rover en de uitzoekmiddag.***
- * Notulen Algemene Ledenvergadering afdeling Fryslân 17 april 2024***
- * Verslag van de beurzen in Emmen en Groningen***
- * Vooruit blik op het weekend***
- * Lezingen overzicht Kring Fryslân voor het seizoen 2024-2025***

Beste medeverenigingsleden.

Zo. Dat staat er. Een hele nieuwe aanhef voor een hele nieuwe situatie. Moet even wennen.

Ook moet ik er weer aan wennen om een bericht van de voorzitter te schrijven. Dat is een poos niet gebeurd, omdat er al een hele tijd geen nieuwsbrief verschenen is. Niet omdat er geen nieuws was, in tegendeel, maar omdat alle nieuws op de website werd gezet. De nieuwsbrief werd echter gemist. Dus pakt het bestuur haar oude taak weer op en zal deze nieuwsbrief voor de start van het nieuwe seizoen verschijnen.

Er is nogal wat gebeurd het afgelopen seizoen. De fusie van de Stichting Geologische Activiteiten en de landelijke Geologische Vereniging heeft niet alleen voor de landelijke besturen, maar ook voor de afdelingsbesturen, heel wat voeten in de aarde gehad. Nieuwe statuten, huishoudelijke reglementen, notaris, kamer van koophandel en natuurlijk alle overleg met het landelijk bestuur, we hebben het allemaal achter de rug en zelfs de perikelen met de bank behoren tot het verleden. We komen dus nu in rustiger vaarwater en kunnen ons weer richten op wat we leuk vinden. Het maken van een nieuw programma met lezingen, kindermiddagen organiseren, na- en voorjaarsexcursie organiseren en natuurlijk komt ook het geologisch weekend 2025 er weer aan. Deze keer krijgt de tentoonstelling in dat weekend de titel 'van dinosaurius tot grutto'. We hebben ons hiermee behoorlijk veel op de hals gehaald, want om hier ten toon te stellen materiaal bij te verzamelen, zal een hele toer worden. We gaan ons best doen en hopen op net zo veel bezoekers als het weekend van januari 2024. Bijna 1700 bezoekers. Een record. Dat hadden er natuurlijk wel een beetje meer kunnen zijn, want clubleden die niet bij de organisatie of tentoonstelling betrokken zijn, zie je vrijwel niet. Dat is jammer en dat begrijp ik niet. Het is een clubactiviteit. Van en voor alle leden. Er wordt heel veel werk in gestoken. De onderwerpen zijn best uitdagend. Dan moet je als clublid toch nieuwsgierig zijn en je betrokken voelen? Ook is het natuurlijk leuk om aan alle leden te laten zien waar we zo hard voor gewerkt hebben.

Met onze nieuwe vereniging gaat het verder goed. We hebben nog nooit zo veel nieuwe leden in een jaar mogen verwelkomen: 8 nieuwe leden konden we bijschrijven! Dit maakt dat we het nieuwe seizoen met een totaal van 61 leden in gaan.

Ook financieel mogen we niet klagen. De samenwerking met de nieuwe directeur-bestuurder van het natuurmuseum, Froukje Hernamdt, verloopt uitstekend en onze nieuwe contactpersoon, de toekomstige conservator Dennis Voeten, is ons zeer toegenegen. De lezingen en kindermiddagen worden goed bezocht en we hopen dat dit jaar de voorjaarsexcursie wel doorgang kan vinden. We willen hiervoor een aantal mensen buiten het bestuur aantrekken, want alles bij elkaar hebben we het als bestuur best druk. Later hierover meer.

Het nieuwe lezingenseizoen gaat, zoals gebruikelijk, in september weer van start. Deze keer met een lezing over Marokko. Daarna een gezellig samenzijn. Voor de rest van het programma, zie elders in deze nieuwsbrief.

Tot in september.

Harm Wieringa.

Van de penningmeester

Zakelijk gezien zijn we nog steeds een prima gezonde club. De overgang van GEA naar LVGA was wel een heel gepuzzel. Nieuwe statuten en een huishoudelijk reglement, met de daarbij behorende nieuwe rechten en verplichtingen. Daar hoorde ook een belastingaanslag van ruim €5.000,- bij. Natuurlijk onterecht, maar maak ze dat maar eens duidelijk bij de Belastingdienst. Ondanks de altijd beschikbare hulp en steun van de "oude" landelijke GEA bestuursleden was het allemaal een hele klus. Maar....geklaard. Begin juli hadden we zelfs een eigen nieuwe bankrekening. Iedereen heeft het vast wel gemerkt: het verzoek voor de afdelingscontributie voor 2024 is pas in juli uitgegaan. Gelukkig hadden we nog een spaarpotje ter overbrugging. Dit betekent wel dat er vroeg in 2025 al weer een verzoek voor afdelingscontributie komt. We hopen dan weer lekker bij te zijn met alle financiën.

Op 17 april 2024 hadden wij onze eerste jaarvergadering. De begroting voor 2024 werd goedgekeurd en de afdelingscontributie voor 2024 werd vastgesteld op €18,50. Omdat inkomsten en uitgaven niet geheel in balans waren is besloten om de afdelingscontributie voor 2025 vast te stellen op €25,00. Verder zullen Angé Nieuwenhuis en Henk Nipperus zitting nemen in de kaskommissie en vóór de jaarvergadering van 2025 de financiën van 2024 beoordelen. Als penningmeester vind ik dat erg fijn. Het is soms best lastig om geld te beheren voor anderen. Dat een kaskommissie meekijkt is dan heel prettig.

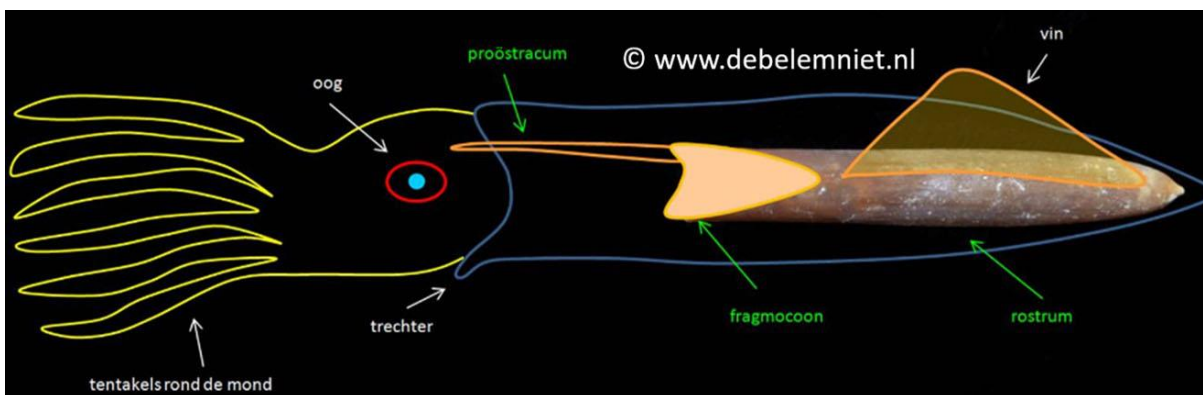
Tot gauw, Laure Spriensma.

Penningmeester

Kindermiddag 5 oktober 2023 en 14 april 2024

De kindermiddagen hebben ook in 2023 -2024 doorgang gevonden. De kinderen zijn iedere keer weer enthousiast en willen vooral weten!

LVGA afdeling Fryslân Juniormiddag in het Natuurmuseum

2x per jaar (april en november) organiseert de LVGA afdeling Fryslân een juniormiddag over een geologisch onderwerp in het Natuurmuseum in Leeuwarden.

In april 2024 was het thema Fossielen. Meer dan 20 junior-geologen waren present om aan de slag te gaan met dit interessante thema.

***Hoe bijzonder zou het zijn om miljoenen jaren bewaard te blijven?
Of om als fossiel gevonden te worden door wezens uit de toekomst?***

Deze vragen zetten de jonge amateurgeologen wel even aan het denken. Na een pittig stukje theorie over de geologische tijdschaal en over hoe fossielen kunnen ontstaan moesten de handen uit de mouwen: fossielen prepareren en met de microscoop determineren. Het was weer een geslaagde middag.

Workshop Mineralen verzamelen, kristalvormen en kleuren

Het leslokaal van het natuurmuseum was weer vol met enthousiaste deelnemers aan de workshop met als onderwerp het verzamelen van mineralen en het herkennen ervan.

Daarvoor maken we gebruik van de eigenschappen van mineralen:

- Formule of samenstelling b.v. FeS_2
- Kristalvorm
- Kleur
- Streep
- Fluorescentie
- Glans
- Hardheid
- Dichtheid

Zonder scheikunde laten we de formules eerst maar even zitten en gaan we met kristalvorm en kleur aan de slag. Bij kristalvorm worden de hexagonale en kubische kristalvormen behandeld. Pyriet, het goud der dwazen is een dankbaar onderwerp. Nog sterker met griotten worden de atomen voorgesteld, waarbij prikkers de verbindingen tussen de atomen vormen. Klaar: opeten?

De microscopen staan klaar en hauyn is een dankbaar onderwerp met zijn prachtige blauwe kleur. Hoe ontstaat de kleur? Wat is wit licht? Waarom kan één mineraal verschillende kleuren hebben?

Zou iedereen het nu nog weten?

Fluorescentie, de voorbode van “Glow in the dark”, slaat altijd aan. Fluoriet heeft zijn naam aan het verschijnsel gegeven en met de zaklamp doen de mineralen op de workshop het ook.

Met een nagel en een mesje bepalen we de hardheid van mineralen zonder dat er bloed vloeit en voorzien van informatie en mineralen keert iedereen weer huiswaarts.

* Een geweldig geologisch weekend

In het weekend van 20 en 21 januari 2024, vond ons 15de geologisch weekend in het natuurmuseum in Leeuwarden plaats. De titel was "Glow in the Dark". Een pakkende titel, want het ging niet alleen over mineralen, maar er werd extra aandacht besteed aan fluorescentie. De opmaat naar dit weekend had heel wat voeten in de aarde, want we wilden goed voor de dag komen met erg mooie stukken en die heb je niet

zomaar bij de hand. Gelukkig was Naturalis in Leiden bereid om ons in hun catacomben te laten duiken om uit zoeken wat we maar wilden. Dat werd voor Hendrik Zijlstra, Wiepkje Hagen en mijzelf, een dag in een Leidse snoepwinkel. Ook Martin de Lange, eigenaar van Rusch mineralen in Tuk, was ons zeer ter wille en ook daar konden we uitzoeken wat we wilden. Tevens konden we de mooiste stukken fluorescerende mineralen van Hendrik Zijlstra en Herman van Dennebroek lenen. Dank aan alle weldoeners. Dozen vol met zware stenen zijn uit Leiden en Tuk opgehaald. De auto's lagen 10 cm lager op de weg. De vrijdag voor het weekend moest alles opgebouwd worden. Stands, vitrines en stenen op hun plaats. Alles met de geweldige hulp van Keimpe. De technische man van het museum. Hij had bovendien de dagen daarvoor al een geweldige donkere kamer neergezet. Het werd een lange dag. Vroeg begonnen en tegen zessen pas, moe en voldaan, naar huis. Gelukkig waren ook nog een paar clubleden

bereid om hun handen uit de mouwen te steken, anders was het niet gelukt. Dank. De zaterdag begon meteen al druk. Dit jaar was er een andere opzet. Er werd geen korting op de entree gegeven, maar kinderen kregen 3 muntjes waarmee ze gratis aan activiteiten mee konden doen. Dat leverde een enorme toeloop op die activiteiten op. Zo waren alle gipsbroodjes (150 stuks) al om 2 uur 's middags op. Ook het grabbelen ging razendsnel. Er stond regelmatig een lange rij voor de donkere kamer, zodat Hendrik en Herman hun fluorescerende stenen wat sneller moesten laten zien. Ook de verkoop verliep uitstekend en de belangstelling voor de kramen van de leden was groot. Het werd een topdag met ruim 800 bezoekers. De sfeer was zoals ieder jaar uitstekend. De catering was weer goed verzorgd en de soep was heerlijk.

Ook de zondag was zo'n topdag. Weer veel belangstelling voor de activiteiten. Maar omdat het gipshakken niet meer mogelijk was, werd er een grote houten kist neergezet, waarin de restanten van een vorig weekend (Doggerland) werden gedaan. Veel stukken bot uit de laatste ijstijd. Opgevist door vissersschepen. Kinderen konden er voor een muntje wat uitzoeken. Het werd een graaiende kluwen van razend enthousiaste kinderen. Ook bij het goudpannen en mineralenzeven was het druk. Alle medewerkers waren constant bezig. Ook op deze dag weer ruim 800 bezoekers, zodat het totaal op bijna 1700 bezoekers kwam. Ongekend!!

Financieel heeft dit weekend onze vereniging geen windeieren gelegd. Het batig saldo bedroeg ongeveer 1500 euro, zodat de kas weer goed gespekt is. Al met al kunnen we terugkijken op een geweldig weekend met heel veel enthousiaste bezoekers en medewerkerkers.

Na het weekend was het maandag opbreek- en opruimdag. Gelukkig waren Wietse Smit, Yma van den Driest en Jan Burghoorn bereid ons te helpen. Dinsdag werden alle mineralen naar Leiden en Tuk gebracht.

5 lange dagen. We waren voldaan, maar toch ook wel erg moe. Het is dan ook tijd om wat meer mensen in te schakelen voor de komende weekends. We zijn alweer druk bezig met de volgende in het derde weekend van januari 2025. Rest mij nog om iedereen hartelijk te bedanken. Mijn medebestuurders. De clubleden die een stand hebben gehad. De medewerkers bij de opbouw en afbraak. De dames van de catering. Heleen voor de soep. Herman Dennebroek. Naturalis en Martin de Lange van Rusch mineralen. Last but not least: Keimpe en verdere medewerkers van het natuurmuseum. Ook was het natuurlijk niet mogelijk geweest zonder de medewerking van Dennis Voeten en Froukje Hernamdt. Nogmaals allemaal hartelijk dank.

Harm Wieringa

* *Gerard de Rover en de uitzoekdag*

Woensdag 5 juni zijn Wiepkje en Laure op bezoek geweest bij Gerard de Rover. Aanleiding was de schenking van zijn bibliotheek en naslagwerken aan de club, maar het was natuurlijk ook een mooie aanleiding om even te kijken hoe het met hem gaat. Vrolijk zijn we met wat lekkers ontvangen door Gerard en zijn zoon Sander. Vrijwel de gehele collectie fossielen heeft Gerard geschonken aan het Natuurmuseum Fryslân

De bibliotheek en naslagwerken zijn zoals gezegd aan de club nagelaten en vervolgens op 19 juli op onze leden-uitzoek dag beschikbaar gesteld aan onze leden.

Eind juli is Gerard verhuisd naar Woonzorgcentrum Talma State in Heeg. Het werd toch te lastig om in het oude huis alle huishoudelijke-, sociale- en zorgtaken (zelfstandig) te combineren.

Nu Gerard wat is ingeburgerd in Heeg, stelt hij een bezoekje van zijn oude GEA-collega's zeker op prijs. Hij is via de whatsapp goed bereikbaar (06-15151395). Lukt het toch niet om hem bereiken, dan is een telefoontje/whatsappje naar Sander (zijn zoon) altijd mogelijk: 06-646442338).

Op de al genoemde uitzoek dag lag er ook materiaal van de heer Douma uit Drachten op de tafels. Douma is overleden en zijn zoons hebben de vereniging de gelegenheid gegeven om zowel fossielen als mineralen en schelpen voor de club beschikbaar te stellen.

Het was dan ook een heel gezellige middag met uitzoeken, praten met elkaar en veel hulp met het pakjes maken voor de grabbelbakken. Waarvoor heel veel dank!

Laure en Sible bedanken we natuurlijk voor het bieden van de gastvrije accommodatie en ontvangst!

Wiepkje en Laure

Notulen Algemene Ledenvergadering afdeling Fryslân 17 april 2024

Gehouden in het Natuurmuseum Fryslân te Leeuwarden.
Aanwezig: 4 bestuursleden en 11 leden.

1. Opening

De voorzitter opent om 19.00 de vergadering

2. Statuten en huishoudelijk reglement

Geen op- of aanmerkingen op de statuten en het huishoudelijk reglement.

3. Vaststellen bestuur

Voorzitter: Harm Wieringa

Secretaris: Anja Hofmeester

Penningmeester: Laure Spriensma

Algemeen lid: Hendrik Zijlstra

Algemeen lid: Wiepkje Hagen

De bestuursleden kunnen maximaal 2 x 4 jaar in het bestuur zitten.

4. Financieel overzicht en goedkeuring begroting.

Begroting wordt goedgekeurd. Er blijkt een te groot verschil tussen de inkomsten en de uitgaven nl € 1109. De contributie voor 2025 wordt daarom verhoogd.

5. Vaststellen contributie 2024.

De contributie voor 2024 wordt vastgesteld op € 18,50.

Tevens wordt de contributie voor 2025 vastgesteld op € 25,00

6. Instelling kascommissie.

In de kascommissie nemen plaats :Angé Nieuwenhuis en Henk Nipperus.

7. Sluiting

* **Verslag van de beurzen in Groningen en Emmen**

Op 1 april, tweede Paasdag, was de Gea Fryslân zoals vanouds weer welkom en present op de beurs van Kristal in Groningen. Altijd een beurs die veel afwisseling weet te bieden en waar toch ook redelijk wat publiek op afkomt. Een zogenaamde 'binnenbeurs' in een grote gymzaal zodat je altijd mooi weer hebt met je stand. 😊

Dit in tegenstelling tot de Oertijdmarkt in Emmen die plaatsvindt op de wielerveden bij het voetbalstadion van Emmen. Dit jaar met heel mooi weer en bijna 125 standhouders! Een heel mooie plek om te staan.

De LVGA Fryslân was natuurlijk present met een mooie stand mineraal en fossiel. Ook de grabbelbakken en het gipshakken waren weer erg in trek. De opbrengst van deze dag was ongeveer € 785,-

Een heel fijn bedrag natuurlijk waar we voor de club weer van alles voor kunnen doen en organiseren.

We hadden deze keer een ruime bemensing van de stand, dit zorgt voor veel gezelligheid maar zorgt er ook voor dat je als standhouder zelf ook even over de beurs kunt lopen.

Heel veel dank dus voor de hulp en aanwezigheid van Tsjerk, Gerrit, Hans, Itte, Dorina, Wouter, Harm, Hendrik en Wiepkje.

* *Vooruit blik op het weekend*

Vooruitblik geologische weekend 2025

Het geologisch weekend zal komend jaar worden gehouden op **11 en 12 januari 2025**.

Dat is wat eerder dan we gewend zijn, maar dat komt omdat de expositie die we dit keer van plan zijn te maken, langer in het atrium blijft staan. Namelijk t/m 19 januari 2025.

De titel van het weekend wordt **Van Dino tot Grutto** met als ondertitel

Doe't dino's de loft yn gongen

Uiteraard is het geologisch weekend weer in het atrium van het Natuurmuseum Fryslân te Leeuwarden. In het midden de vitrines met er omheen de kramen en de kinderactiviteiten.

De onderwerpen die we o.a. naar voren willen brengen zijn:

Oorsprong van de Dinosauriërs, De Opkomst van de Theropoden, Overgangsvormen, Ontwikkeling van de Moderne Vogels, Diversificatie van Vogels, Moderne Vogels Dino eieren, nesten en hun evolutie, Vogels van Vandaag en Hun Verwantschap met Dinosauriërs, Gevede Dinosauriërs, Wat is een vogel,

Natuurlijk moet het ons nog wel lukken om van de diverse musea stukken te kunnen lenen.

Medewerking van onze leden dat weekend en de dagen ervoor en na 19 januari zijn natuurlijk noodzakelijk. Dus zet de datums vast in de agenda. U bent van harte welkom om een handje te helpen!

Anja

lezingen seizoen 2024-2025

De kringavonden worden in principe gehouden op de derde woensdag van de maand in het Natuurmuseum te Leeuwarden.

Onderstaand kunt u nog de data en de onderwerpen van de komende lezingen vinden.

programma lezingen 2024-2025

18 september 2024	Wiepkje Hagen en Yma van den Driest	Fossielen zoeken in Marokko Na afloop een hapje en drankje
16 oktober 2024	Paul Mestrom	Wallis, meer dan Binn alleen.
20 november 2024	Berend Grotenhuis	Bijzondere gesteenten
18 december 2024	Paul Hille	Oorsprong en de evolutie van vogels Na afloop de kerstborrel
19 februari 2025	Sjoerd Wendelaar	Het vroege leven op aarde
19 maart 2025	Melanie During	De laatste lente van de dinosauriërs
16 april 2025	Frits Hilgen	Geologie en klimaat, het vervolg

Informatie over de lezingen is te vinden op onze website: www.geologiefriesland.nl

Voor inlichtingen kunt u terecht bij één van onderstaande bestuursleden:

☐ Voorzitter: Harm Wieringa (voorzitter@geologiefriesland.nl)

☐ Penningmeester : Laure Spriensma (penningmeester@geologiefriesland.nl)

☐ Secretaris: Anja Hofmeester (secretaris@geologiefriesland.nl)

Collectieve ongevallenverzekering LVGA

Wie is verzekerd?

De kringleden en hun gezinsleden , hieronder worden verstaan echtgeno(o)t(e), geregistreerd partner en inwonende kinderen.

Wanneer verzekerd?

Tijdens activiteiten die onder toezicht van de stichting LVGA worden verricht. Ook tijdens de reis naar en van de locatie waar de activiteiten plaatsvinden is men verzekerd.

Waarvoor verzekerd?

€ 7.500 bij overlijden

€ 15.000 (max) bij blijvende, volledige invaliditeit

Bestuursamenstelling LVGA Fryslân

Voorzitter : Harm Wieringa voorzitter@geologiefriesland.nl 058-2887071
Secretaris : Anja Hofmeester secretaris@geologiefriesland.nl
Penningmeester: Laure Spriensma penningmeester@geologiefriesland.nl
Algemeen lid: Hendrik Zijlstra
Algemeen lid: Wiepkje Hagen

Secretariaat: Anja Hofmeester, Jan Flintermanlaan 14, 9269 VW Veenwouden.

Ledenadministratie: Harm Wieringa

De kringavonden worden gehouden op de derde woensdag van de maand in het Natuurmuseum, Schoenmakersperk 2 te Leeuwarden. De deur is open om 19.30 uur. Het museum verzorgt de koffie en thee. De bijdrage per avond is € 1,00 en dan kunt u twee maal koffie of thee nemen. Uw bijdrage kunt u doneren in het potje wat op de balie staat. Frisdrank is tegen betaling te verkrijgen uit de automaat.

Namens het bestuur van de LVGA Fryslân wensen wij iedereen veel leesplezier en een geweldig geologisch seizoen!

Harm, Hendrik, Anja, Laure en Wiepkje